

> Retouradres Postbus 315 3500 AH Utrecht

Cito BV

Bureau van het CvTE

Muntstraat 7
3512 ET Utrecht
Postbus 315
3500 AH Utrecht
Nederland
www.cvte.nl

Contactgegevens

030 - 28 40 700
info@cvte.nl

Datum 28 augustus 2023
Betreft Besluit vaststelling Leerling in Beeld gr 6 t/m 8 van Cito BV

Onze referentie

CvTE-23.00933

Bijlagen

- (1) Advies Stichting Cito
- (2) Advies Adviescommissie Toetsen PO

Geachte,

Met deze brief besluit het College voor Toetsen en Examens (CvTE) naar aanleiding van uw verzoek tot vaststelling van Leerling in beeld groep 6 t/m 8. Uw verzoek is ontvangen op 20 maart 2023 door ons geregistreerd met correspondentienummer: 35801.

1 **BESLUIT EN WETTELIJK KADER**

Gelet op artikel 3a, vierde lid, Wet College voor toetsen en examens, artikel 45b, eerste lid, Wet op het primair onderwijs is vastgesteld dat het LVS Leerling in Beeld groep 6 t/m 8 voldoet aan de criteria op basis waarvan de erkenning is verleend.

2 **MOTIVERING**

Bij de beoordeling van Leerling in Beeld groep 6 t/m 8 van Cito BV heeft het College onderzocht of de toets voldoet aan de wettelijke vereisten en de Regeling beoordelingskader voor de toetsen behorende tot leerling- en onderwijsvolgsystemen po. Het College heeft hierbij gebruik gemaakt van het advies van Stichting Cito. De Stichting heeft bij haar advisering de Regeling beoordelingskader voor de toetsen behorende tot leerling- en onderwijsvolgsystemen po toegepast. Stichting Cito heeft op basis van de onderwijskundige, organisatorische, en psychometrische aspecten geadviseerd dat de toets voldoet (zie bijlage 1). Het College heeft zich er van vergewist dat het advies van de Stichting op zorgvuldige wijze tot stand is gekomen (zie bijlage 2). Het College neemt het advies van Stichting Cito over.

3 TOT SLOT

Dit besluit en bijbehorende adviezen zullen op de website van het CvTE (<https://www.cvtetoetsenpo.nl>) worden gepubliceerd.

Hoogachtend,

drs. J.H van der Vegt MPM

Bureau CvTE

Datum

28 augustus 2023

Onze referentie

CvTE CvTE-23.00933

Tegen dit besluit kunt u binnen zes weken na de dag waarop dit is bekend gemaakt een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet door de indiener zijn ondertekend en bevat ten minste zijn naam en adres, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden waarop het bezwaar rust. Dit bezwaarschrift moet worden gericht aan: de voorzitter van het College voor toetsen en examens, Postbus 315, 3500 AH Utrecht.

Advies Leerling in Beeld, Groep 6 t/m 8

Stichting Cito – 16 augustus 2023

Definitief advies aan het College van Toetsen en Examens

Ter beoordeling van het LVS Leerling in Beeld, groep 6 tot en met 8, geeft Stichting Cito advies aan het College voor Toetsen en Examens. Dit rapport betreft het definitief advies van Stichting Cito over de erkenning van LVS Leerling in Beeld van Cito BV. Het definitief advies is tot stand gekomen aan de hand van het [beoordelingskader LVS-instrumenten](#).

Bij dit advies zit een overzicht van de beoordeling per kwaliteitseis (bijlage 1).

De aanvraag betreft een: tussentijdse check, incidentele wijzigingen

Bij het startgesprek heeft het CvTE aangegeven dat voor deze tussentijdse check ook de documenten van de initiële beoordeling aangeleverd dienen te worden. Het complete pakket zal worden meegenomen in de beoordeling.

LVS-instrument type: III

Doelgroep: groep 6 t/m 8

Onderdeel: begrijpend lezen, taalverzorging en rekenen

Is het beoordelingsteam gedurende het beoordelingsproces tegen problemen aangelopen?

Ja

Toelichting indien ja: er ontbrak informatie waardoor niet alle kwaliteitseisen beoordeeld konden worden. Dit is voorafgaand aan het hoor-en wederhoorgesprek gedeeld met de aanbieder. Tot het moment dat de aanbieder aanvullende informatie aanlevert, is de behandeltermijn opgeschort. Na het hoor- wederhoor gesprek heeft de aanbieder extra informatie aangeleverd en de beoordeling is hervat.

Met betrekking tot de psychometrische kwaliteitseisen P.IV.2, P.VII.4 en P.VIII.3 is er contact geweest tussen de psychometrisch beoordelaar en de editor van Stichting Cito om de interpretatie van de kwaliteitseisen (incl. toelichting) scherp te stellen. Zij zijn het nu beide eens met het kwaliteitsoordeel.

1. Aanvraag en proces

Op 21 maart 2023 heeft Stichting Cito de documenten voor de beoordeling van het LVS Leerling in Beeld, groep 6 tot en met 8 ontvangen. De documenten zijn diezelfde dag gedeeld met het beoordelingsteam bestaande uit: twee beoordelaars met als expertisegebied Taal, een beoordelaar met als expertisegebied Rekenen en een beoordelaar met als expertisegebied Psychometrie. Op dinsdag 18 april 2023 heeft een online-beoordelingsoverleg plaatsgevonden met het beoordelingsteam en de twee editors van Stichting Cito. Het beoordelingsteam en de editors hebben vastgesteld dat er informatie ontbrak om sommige kwaliteitseisen te kunnen toetsen. De editors van Stichting Cito hebben de gezamenlijke bevindingen verwerkt tot een conceptadvies. In dit conceptadvies is opgenomen welke aanvullende informatie nodig zou zijn om alle kwaliteitseisen te kunnen beoordelen. Het conceptadvies is op 21 april 2023 gedeeld met het CvTE ter voorbereiding op het hoor- wederhoorgesprek op 25 april 2023.

2. Algemene informatie

De algemene informatie over het leerlingvolgsysteem komt uit de vakspecifieke handleidingen Leerling in Beeld, de notitie Normering toetsen Leerling in Beeld groep 6-8 en de wetenschappelijke verantwoordingen LVS 3.0. Er is geen wetenschappelijke verantwoording van Leerling in Beeld aangeleverd.

Leerling in beeld, het leerlingvolgsysteem van Cito B.V., helpt je om de groei van je leerlingen op een objectieve manier te volgen. Zo krijg je inzicht in het niveau en de groei van je leerlingen en je groep, en kun je tijdig bijsturen. De toetsen Leerling in Beeld bevatten drie soorten items: Oude items uit LVS 3.0 (3.0-items genoemd in de notitie Normering Toetsen), Nieuwe items (LiB-items genoemd in de notitie Normering Toetsen) en in lay-out aangepaste items uit LVS 3.0 (lay-out-3.0-items genoemd in de notitie Normering Toetsen). De verdeling van deze drie soorten items verschilt per toets en per domein. Ongeveer 50 tot 60 procent is afkomstig uit LVS 3.0 (zie notitie Normering toetsen Leerling in Beeld groep 6-8 tabel 2 tot en met 7) .

Doelgroep en meetpretentie

Leerling in beeld is bedoeld voor leerlingen in groep 6 tot en met groep 8 van het regulier en speciaal (basis)onderwijs.

De toetsen Rekenen-Wiskunde 3.0 voor groep 6-8 meten en volgen de fundamentele rekenvaardigheden en de vier domeinen uit het referentiekader. De toetsen meten in hoeverre leerlingen kale rekenopgaven én rekenproblemen in contexten kunnen oplossen.

De toetsen Begrijpend lezen zijn bedoeld om vast te stellen hoe goed een leerling geschreven teksten kan begrijpen en hoe de vaardigheid in begrijpend lezen van de leerling zich in de loop van de jaren ontwikkelt.

De toetsen Spelling 3.0 voor groep 6-8 omvat zowel toetsen voor de spelling van niet-werkwoorden als toetsen werkwoordspelling. De toetsen zijn bedoeld om vast te stellen hoe goed een leerling (onveranderlijke woorden c.q. werkwoordsvormen) kan spellen en hoe de spellingvaardigheid van de leerling zich in de loop van de jaren ontwikkelt. Het vaststellen van

de spellingvaardigheid gebeurt door de leerling woorden te laten opschrijven (actieve spelling). De spellingregels zelf worden niet expliciet bevraagd.

Inhoudelijke verantwoording

De inhoud van de toetsen Begrijpend lezen van Leerling in beeld is gebaseerd op verschillende bronnen (Handleiding Begrijpend lezen, paragraaf 4.2, blz. 15). Van de gebruikte bronnen biedt het Referentiekader Taal en Rekenen (Expertgroep Doorlopende Leerlijnen Taal en Rekenen, 2009a) een basis voor de inhoud van de toetsen Begrijpend lezen. Het brengt in kaart wat leerlingen moeten kennen en kunnen.

Voor de rekentoetsen is in kaart gebracht hoe de toetsen zo goed mogelijk aan kunnen sluiten bij wettelijke kaders, namelijk de Kerndoelen en de Tussendoelen Rekenen-Wiskunde en het Referentiekader Rekenen, en uitwerkingen hiervan. Daarnaast is literatuur bestudeerd om zicht te krijgen op het huidige rekenonderwijs.

Voor de toetsen taalverzorging is in kaart gebracht hoe de toetsen zo goed mogelijk aan kunnen sluiten bij wettelijke kaders, namelijk de kerndoelen en het referentiekader, en uitwerkingen hiervan. Daarnaast is literatuur bestudeerd om zicht te krijgen op het huidige onderwijs in taalverzorging, zoals het boek 'Taal & Didactiek. Spelling' van Huizenga (2021) en het boek 'Schrijfwijzer' van Renkema (2020). Daarnaast is methodeonderzoek uitgevoerd voor de drie domeinen.

Overzicht van de aangeleverde documenten LVS Leerling in Beeld, groep 6 tot en met 8

De aanbieder heeft de volgende documentatie aangeleverd:

- Leeswijzer LVS LIB groep 6-8
- Notitie 'Normering toetsen leerling in beeld groep 6-8' + update
- Wetenschappelijke verantwoordingen 3.0:
  - Rekenen-Wiskunde 3.0 groep 6-8
  - Begrijpend lezen 3.0 groep 6-8
  - Spelling 3.0 groep 6-8
- Handleidingen:
  - Algemene handleiding Leerling in beeld
  - Vakspecifieke handleidingen:
    - Rekenen-Wiskunde Leerling in beeld
    - Begrijpend lezen Leerling in beeld
    - Taalverzorging Leerling in beeld
- Papieren toetsboekjes:
  - Opgavenboekjes van alle toetsen Rekenen-Wiskunde, Begrijpend lezen en Taalverzorging M6 t/m B8
  - Tekstboekjes van Begrijpend lezen M6 t/m B8
- Digitale toetsen:
  - Instructie inzage digitale toetsen Leerling in beeld
  - Indeling en inloggegevens
  - Sleutels toetsen Leerling in beeld groep 6-8

- Afname-instructies: van alle toetsen Rekenen-Wiskunde, Begrijpend lezen en Taalverzorging M6 t/m B8
- Nakijkkaarten van alle toetsen Rekenen-Wiskunde, Begrijpend lezen en Taalverzorging M6 t/m B8
- Interactief leerling rapport voorbeeld + Leeswijzer nieuwe rapportage voor ouders
- Itemlijsten met itemkenmerken en referentieniveaus
- Certificaat ISO 27001
- 2 Excelbestanden met psychometrische data:
  - LiB itemparameters
  - LiB alfa's

3. Kwaliteitscriteria beoordelingskader

Bij deze tussentijdse check- incidentele wijzigingen is de volledige inhoud van het pakket beoordeeld. Het LVS Leerling in Beeld is, volgens de in het beoordelingskader beschreven indeling, een type III instrument. Dat betekent dat het instrument is beoordeeld op de volgende kwaliteitseisen:

Regeling beoordelingskader voor de toetsen behorende tot leerling- en onderwijsvolgsystemen PO

Aspecten	Paragraaf	Kwaliteitseis
Onderwijskundige aspecten	2.3	O.III t/m O.VI
Psychometrische aspecten	3.3	P.IV t/m P.VIII
Organisatorische aspecten	4.1	B.I

Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste bevindingen van het beoordelingsteam op de drie verschillende aspecten. Een overzicht van de beoordeling per kwaliteitseis is te vinden in bijlage 1. Het beoordelingsteam wil als aandachtspunt meegeven dat het een uitdaging was om de verantwoording op de kwaliteitseisen te vinden in de geleverde documenten. De aangeleverde leeswijzer kwam niet bij alle kwaliteitseisen overeen met de plaats van verantwoording. Bij de informatie die is aangeleverd na het hoor-en wederhoorgesprek zat wel een accurater ingevulde leeswijzer, maar doordat de verantwoording op kwaliteitseisen soms impliciet werd beschreven, was het erg zoeken voor het beoordelingsteam.

Onderwijskundige aspecten

De aanbieder beschrijft in de verschillende handleidingen het gebruikersdoel en het meetdoel van de toetsen. Deze beschrijvingen vormen een compleet verhaal, waarin de visie van de aanbieder op toetsen duidelijk naar voren komt. Deze visie is onder andere terug te zien in de voorbeeldrapportages, de informatie voor gebruikers en de voorgestelde vervolgstappen na toetsing. De toetsopgaven voldoen aan de gestelde kwaliteitscriteria voor constructie. Echter, het beoordelingsteam kon door het ontbreken van overzichten met itemgegevens en toetsmatrijzen niet controleren of de toetsen daadwerkelijk voldoen aan de kwaliteitseisen van de regeling beoordelingskader voor toetsen behorende tot leerling- en

onderwijsvolgsystemen. Doordat er geen itemgegevens waren aangeleverd, was niet na te gaan of de rapportage op referentieniveau of vakspecifiek beheersingsniveau onderbouwd kan worden. Na het hoor-wederhoor gesprek zijn de itemgegevens en de toetsmatrijzen alsnog aangeleverd. Op basis van deze informatie kan het beoordelingsteam vaststellen dat de toetsen een evenwichtige verdeling van vakspecifieke inhoud en referentieniveaus bevatten.

Psychometrische aspecten

Het probleem bij de beoordeling van de psychometrische aspecten was initieel het ontbreken van gegevens over de nieuwe items (LiB-items + lay-out-items, notitie Normering toetsen Leerling in Beeld groep 6-8). De aangeleverde informatie gaf enkel zicht op de kwaliteit van de oude items. Ook waren er geen gegevens aangeleverd over de pretest-grootte. Uit de informatie die vervolgens is aangeleverd blijkt dat de pretest-grootte voor de nieuwe items voldoende is. De betrouwbaarheid van de oude en de nieuwe items tezamen is goed. De psychometrisch beoordelaar had nog enige kritische noten over de aangeleverde informatie over de itempassing van de nieuwe items en de betrouwbaarheid van de groei. Hoewel deze waren aangeleverd, werd duidelijk aangegeven door de psychometrisch beoordelaar dat deze informatie bij een volgende uitgave explicieter gemeld zou moeten worden.

Organisatorische aspecten

De aanbieder is ISO 27001 gecertificeerd met een geldigheid tot 14-03-2025. Beoordeling van de kwaliteitscriteria in paragraaf 4.1 is daarmee niet van toepassing.

4. Hoor- en wederhoorgesprek

Op 25 april 2023 heeft onder regie van het CvTE het hoor-en wederhoor gesprek plaatsgevonden met de aanbieder. Tijdens het gesprek is het conceptadvies besproken. Dit conceptadvies was negatief, omdat door het ontbreken van informatie niet alle kwaliteitseisen voldoende verantwoord werden. In het conceptadvies was een overzicht met de benodigde informatie opgenomen. De aanbieder gaf aan teleurgesteld te zijn over het conceptadvies en gaf aan niet alle opmerkingen te herkennen. Tijdens het gesprek is afgesproken dat de aanbieder de benodigde informatie alsnog zou aanleveren. De aanbieder zou intern overleggen wanneer de informatie geleverd kon worden. De behandeltermijn werd tot nader order stopgezet.

5. Vervolg proces

Op 19 mei 2023 is door Cito B.V. de gevraagde informatie alsnog aangeleverd en deze is op 22 mei 2023 gedeeld met het beoordelingsteam. Het beoordelingsteam en de editors van Stichting Cito hebben op basis van de aangeleverde informatie enkele kwaliteitseisen opnieuw beoordeeld. Bij de herbeoordeling verschilden de psychometrisch beoordelaar en de psychometrisch editors van oordeel op drie kwaliteitseisen. Op 15 juni heeft een extra overleg plaatsgevonden waarin de beoordelaars en de editors tot overeenstemming kwamen (zie punt 3, psychometrische aspecten).

6. Oordeel en advies

Met betrekking tot de in het beoordelingskader gestelde kwaliteitseisen concludeert Stichting Cito als volgt:

Paragraaf	Kwaliteitseis	Code kwaliteitseis	Oordeel
2.3.1	Uitgangspunten van de toetsconstructie	O.III	Voldoende
2.3.2	Inhoudsvaliditeit	O.IV	Voldoende
2.3.3	Referentieniveaus	O.V	Voldoende
2.3.4	Inzicht in leervorderingen	O.VI	Voldoende
3.3.1	Kwaliteit van de dataverzameling	P.IV	Voldoende
3.3.2	Normering	P.V	Voldoende
3.3.3	Betrouwbaarheid	P.VI	Voldoende
3.3.4	Constructvaliditeit	P.VII	Voldoende
3.3.5	Volgaspect	P.VIII	Voldoende

Op basis van dit oordeel is het advies van Stichting Cito positief met betrekking tot de tussentijdse check, incidentele wijziging van LVS Leerling in Beeld, groep 6 tot en met 8. De kwaliteitscriteria worden aan de hand van de geleverde informatie voldoende aangetoond.

Arnhem, 16 augustus 2023

Bijlage 1: Toelichting beoordeling per kwaliteitscriterium

2.3 Onderwijskundige aspecten

2.3.1 Uitgangspunten van de toetsconstructie

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
O.III.1	Is de afnamevorm van het instrument gedegen en compleet gedefinieerd?	<p>De afnamevorm voor zowel de papieren toets als de digitale toets staat beschreven in de algemene handleiding, de vakspecifieke handleidingen en in de afname instructie per toets.</p> <p>Als leerkracht heb je zicht op wat er nodig is voor de afname en wat je moet doen. In de afname-instructie staan ook een aantal mogelijke aanpassingen. Daarnaast wordt verwezen naar een onlinedocument (Wegwijzer toetsgebruik bij leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften - www.cito.nl/wegwijzer)</p>	Ja
O.III.2	Is (zijn) de doelgroep(en) van het instrument gedegen en compleet gedefinieerd?	<p>In paragraaf 2.2. van de wetenschappelijke verantwoording staat de doelgroep van de toets beschreven. Zie ook de algemene handleiding en afname instructies per toets.</p> <p>Er is ook aandacht voor differentiatie. In de vakspecifieke handleidingen wordt aangegeven hoe verdieping kan worden aangeboden. Ook is het mogelijk om leerlingen toetsen uit een hoger of lager leerjaar te laten maken. In de handleiding staat expliciet dat de toets niet geschikt is voor leerlingen die nog maar pas in Nederland verblijven of bij wie het lezen nog niet geautomatiseerd is.</p>	Ja
O.III.3	Is het meetdoel van het instrument gedegen en compleet gedefinieerd?	<p>In de vakspecifieke handleidingen voor Rekenen (paragraaf 4.2: tabel 1 en 2), Begrijpend Lezen (paragraaf 4.2) en Taalverzorging (paragraaf 4.3: tabel 2 en 3) wordt beschreven welke onderdelen er met de toetsen gemeten worden.</p>	Ja

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
		In eerste instantie was het meetdoel niet te verifiëren in de toetsen zelf, omdat er geen toetsspecificaties in de vorm van toetsmatrijzen waren aangeleverd. De later aangeleverde itemgegevens en toetsmatrijzen maken inzichtelijk hoe het meetdoel getoetst wordt.	
O.III.4	Is er een actuele gedegen en gedetailleerde inhoudelijke theoretische inkadering van het instrument?	De inhoudelijke theoretische inkadering van het instrument is gedetailleerd. De aanbieder geeft in de vakspecifieke handleidingen (paragraaf 4.2 en 4.3 in de drie handleidingen) de theoretische inkadering van het instrument. De theoretische inkadering is o.a. gekoppeld aan de referentieniveaus en aan methodeonderzoek. Ook geeft de aanbieder een overzicht van geraadpleegde (actuele) bronnen (vakspecifieke handleidingen H5).	Ja
O.III.5	Is het gebruiksdoel van het instrument gedegen en compleet gedefinieerd?	In paragraaf 2.3 van de wetenschappelijke verantwoordingen (LVS 3.0) voor Begrijpend lezen, Spelling en Rekenen staat het gebruiksdoel uitgebreid beschreven. Het gaat daarbij om niveaubepaling en progressiebepaling. In de vakspecifieke handleidingen staat beschreven hoe leerkrachten de resultaten kunnen gebruiken om ontwikkeling van de leerling in kaart te brengen.	Ja

2.3.2 Inhoudsvaliditeit

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
O.IV.1	Is de toetsmatrijs een adequate, schematische representatie van het meetdoel?	In de vakspecifieke handleidingen (paragraaf 4.2 + 4.3) en in de wetenschappelijke verantwoording LVS 3.0 wordt uitgelegd waarop de inhoud van de toetsen is gebaseerd. De gemaakte keuzes worden toegelicht aan de hand van literatuur en de visie op het toetsen van	Ja

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
		<p>de verschillende onderdelen. Aanvankelijk miste een adequate, schematische representatie van het meetdoel per opgave in een toetsmatrijs. Later is per toets een toetsmatrijs aangeleverd (zie toetsmatrijzen Begrijpend Lezen, Rekenen/Wiskunde, Taalverzorging). Het beoordelingsteam is van mening dat de beschreven verantwoording overeenkomt met de inhoud van de verschillende toetsen. De verschillende onderdelen, taakuitvoeringen en referentieniveaus zijn evenredig over de toetsen verdeeld. De inhoud van de toetsen is passend voor de beoogde jaargroep.</p>	
O.IV.2	<p>Voldoen de toetsopgaven in het instrument aan de kwaliteitscriteria voor toetsopgaven: relevantie, objectiviteit, efficiëntie, specificiteit en neutraliteit?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Relevantie: De items voor Begrijpend Lezen, Taalverzorging en Rekenen zijn voor het overgrootste deel relevant. Opmerkingen over specifieke items zijn met de aanbieder gedeeld in aanloop van het hoor-wederhoorgesprek. De aanbieder heeft aangegeven dat de aangegeven sleutfouten zijn hersteld. De aanbieder geeft in een reactie op specifieke opmerkingen bij items aan, dat dit vooral oude items betreft die worden gebruikt voor ankering met de LVS 3.0 toetsen. Deze items zijn gekozen op psychometrische gronden, maar zullen bij toekomstige verversing om onderwijskundige redenen vervangen worden. • Objectiviteit van de items is voldoende. • Efficiëntie: items, rekenopgaven en teksten zijn niet moeilijker geformuleerd dan nodig, met uitzondering van de tekst 'Achterstevoren (E6). Deze tekst is onnodig moeilijk geformuleerd. In een reactie laat de aanbieder weten, dat dit een authentieke 	Ja

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
		<p>tekst betreft, waarbij de gemiddelde P-waarde uitkomt op 0.70. De tekst blijft onderdeel van de toets E6.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Specificiteit: items zijn voldoende specifiek. • Neutraliteit: Rekenopgaven, teksten en items zijn voldoende neutraal. <p>De toetsopgaven voldoen hiermee aan de kwaliteitscriteria voor toetsopgaven.</p>	
O.IV.3	Voldoen de toetsopgaven in het instrument aan de constructievoorschriften voor gesloten vragen, open vragen en/of nieuwe vraagtypes?	<p>De toetsopgaven voldoen aan de voorschriften. Er zijn bij de toetsen Begrijpend Lezen alleen gesloten vragen opgenomen; bij taalverzorging zijn het gesloten vragen en open vragen met een automatisch correctievoorschrift.</p> <p>De rekenopgaven voldoen aan de constructievoorschriften. De verhouding kale opgaven en context opgaven is in balans.</p>	Ja

2.3.3 Referentieniveaus

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
O.V.1	Bevat de verzameling van LVS-instrumenten van het type (III) van groep 6-8 voor wat betreft de wettelijk verplichte voorgeschreven terreinen Nederlandse taal en rekenen én de optionele domeinen van taal, de inhouden van 1F en 2F/1S?	<p>Omdat een lijst met itemgegevens ontbrak was in eerste instantie niet vast te stellen of er een onderbouwde uitspraak over het wel/niet behalen van de referentieniveaus kan worden gedaan. De later aangeleverde itemlijsten maken inzichtelijk hoe de verschillende referentieniveaus in de toetsen zijn verdeeld. Het door de aanbieder aangegeven referentieniveau past bij het betreffende item. De toetsmatrijzen laten zien dat de verhouding items 1F en 2F/1S over de toetsen oploopt. Per toets is de verhouding 1F en 2F/1S passend voor het niveau van de groep.</p>	Ja

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
O.V.1a	Indien er sprake is van een CAT (adaptieve toets op itemniveau), voldoet de gehele itembank van de verzameling van LVS-instrumenten van het type (III) van groep 6-8 voor wat betreft de bij O.V.1 genoemde domeinen aan de kwaliteitseis O.V.1?	De digitale toetsen LVS Leerling in Beeld 6-8 zijn ingericht als MST.	n.v.t.
O.V.1b	Indien er sprake is van een MST (adaptieve toets op moduleniveau), voldoet het gehele design van de verzameling van LVS-instrumenten van het type (III) van groep 6 tot en met 8 voor wat betreft de bij O.V.1 genoemde domeinen aan de kwaliteitseis O.V.1?	De toetsmatrijzen vanaf E6 laten een evenwichtige verdeling van domeinen en taakuitvoering zien. Hierdoor is voor de mogelijke routes binnen de MST een onderbouwde uitspraak te doen over het wel of niet voldoen aan de genoemde domeinen of het wel/niet behalen van het referentieniveau. Voor de M6 toetsen wordt geen aanduiding van het referentieniveau op itemniveau gegeven. De aanbieder geeft aan dat voor Taalverzorging geldt, dat nog niet alle inhoud van de referentieniveaus aan bod is gekomen tot en met meetmoment midden groep 6. Verschillende lesmethodes bieden het onderdeel Spelling-werkwoorden pas aan vanaf E6. Omdat Spelling-werkwoorden een belangrijk onderdeel van de referentieniveaus Taalverzorging is, doet de aanbieder pas vanaf meetmoment E6 uitspraken over de beheersing van de referentieniveaus. Ook voor Rekenen geldt dat nog niet alle onderdelen voldoende zijn behandeld bij meetmoment M6. Voor Lezen is het volgens de aanbieder wel mogelijk om uitspraken te doen over de beheersing van de referentieniveaus. De aanbieder geeft aan gekozen te hebben om zoveel mogelijk één lijn te	Ja

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
		hanteren over de drie domeinen en daarom is er voor gekozen om ook voor Lezen M6 niet te rapporteren op referentieniveaus.	

2.3.4 Inzicht in leervorderingen

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
O.VI.1	Stelt de toetsaanbieder voor elke individuele leerling een leerlingrapport op?	Ja, zie algemene handleiding	Ja
O.VI.2	Bevat het leerlingrapport het gemeten niveau van de leerling en geeft het rapport de leervordering van de leerling weer?	Het leerlingrapport toont van verschillende vaardigheden het gemeten niveau. De leervordering wordt zichtbaar door verschillende grafieken, kleurenschalen en icoontjes. Per gemeten onderdeel volgt een terugkoppeling. Zie algemene handleiding blz. 14 (Aan de slag met de rapportages). Daarnaast zijn detailanalyses beschikbaar die per onderdeel de score op de toets laat zien.	Ja
O.VI.3	Bevat het leerlingrapport een toelichting bij het gemeten niveau en de leervorderingen van de leerling die (ook) voor ouders, verzorgers, voogden en docenten begrijpelijk is?	Er wordt in de algemene handleiding (H5) aangegeven hoe en met welke rapportages leerkrachten de groei van leerlingen met ouders kunnen bespreken. Het leerlingprofiel en/of het leerlingrapport kan hiervoor gebruikt worden. De Leeswijzer nieuwe rapportage voor ouders geeft uitleg bij de gebruikte begrippen waarmee het gemeten niveau en de ontwikkeling van de leerling op de verschillende onderdelen wordt weergegeven. Scholen hebben de keuze om te rapporteren op functioneringsniveau of op vaardigheidsniveau. Beide begrippen worden in de leeswijzer voor ouders voldoende toegelicht.	Ja
O.VI.4	Is de informatie in het leerlingrapport een goede basis voor de leerkracht om de	Bij de toetsen is het mogelijk inzicht te krijgen in de deelvaardigheden via een detailanalyse of het antwoordenoverzicht.	Ja

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
	leervorderingen te evalueren en vervolgstappen te formuleren?	De detailanalyse vraagt expertise van de leerkracht qua interpretatie en hoe die te vertalen naar de onderwijspraktijk. Aanbieder ondersteunt gebruikers hierin met informatie over mogelijke vervolgstappen in de vorm van bijvoorbeeld een stroomdiagram en gesprekshandleidingen (algemene handleiding (H4) en vakspecifieke handleidingen H2). Door de groepsrapportages is het mogelijk om groepsdoelen op te stellen op basis van de behaalde resultaten.	

3. Psychometrische aspecten

3.3 Kwaliteitseisen psychometrische aspecten LVS-instrumenten – type (III) en (IV)

3.3.1 Kwaliteit van de dataverzameling

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
P.IV.1	Is de steekproef van leerlingen groot genoeg en representatief voor de landelijke populatie?	De psychometrische eigenschappen van de LiB zijn gebaseerd op een test equating van de oude items en nieuwe items (zie de notitie Normering toetsen Leerling in Beeld groep 6-8)). In het aangeleverde Excel-bestand staan voor de oude en nieuwe items het aantal proefpersonen waarop de itemkalibratie is gebaseerd. Voor de nieuwe items ligt dit aantal rond de 300 voor alle onderdelen, en is daarmee voldoende. Over de representativiteit van deze steekproef ontbreken de gegevens, maar omdat de nieuwe gegevens gelinkt worden aan de bestaande gegevens (die aangetoond representatief zijn) wordt deze kwaliteitseis met een 'ja' beoordeeld.	Ja
P.IV.2	Indien er sprake is van een onvolledig dataverzamelingsdesign: is het dataverzamelingsdesign adequaat?	Er is sprake van een onvolledig dataverzamelingsdesign: oude items worden aan nieuwe items gelinkt, waarbij niet iedereen alle items maakt. Het dataverzamelingsdesign is beschreven op pagina 12 e.v. van de "update normering"-documentatie. Het is duidelijk hoeveel toetsboekjes er zijn, en	Ja

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
		<p>hoe de items zijn verdeeld over de toetsboekjes, en hoe de overlap tussen de toetsboekjes eruitziet.</p> <p>De passing van het IRT-model wordt adequaat onderzocht, er wordt impliciet getoetst of de item parameters verschillen over boekjes (in dit geval de oude en nieuwe items). Dit gebeurt doordat de R1c-statistiek gebruikt wordt per opgave om de passing van het model te evalueren. Deze statistiek is er gevoelig voor als opgaven tussen boekjes verschillend functioneren. Als een opgave in verschillende boekjes anders zouden functioneren, zal deze statistiek daarop wijzen. Daarmee kan dit gezien worden als een onderzoek naar DIF van items over boekjes.</p>	

3.3.2 Normering

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
Absoluut normeren			
P.V.1	Is de keuze voor de standaardbepalingsmethode gedegen gemotiveerd en op de juiste wijze uitgevoerd?	Niet van toepassing omdat er sprake is van relatief normeren.	n.v.t.
P.V.2	Zijn de experts met inhoudelijke vakdeskundigheid die de standaarden (cesuren) vaststellen naar behoren geselecteerd en getraind?	Niet van toepassing omdat er sprake is van relatief normeren.	n.v.t.
P.V.3	Is er voldoende overeenstemming tussen de experts?	Niet van toepassing omdat er sprake is van relatief normeren.	n.v.t.
Relatief normeren			

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
P.V.4	Als de normeringssteekproef afwijkt van de kalibratiesteekproef, zijn de normgroepen groot genoeg?	De normering is gebaseerd op LOVS 3.0, en dus verschilt de normeringssteekproef van de kalibratiesteekproef van LiB. Deze normen zijn door middel van equivalering toepasbaar voor LiB. Informatie over de grootte van de normeringssteekproef is in een eerder stadium goedgekeurd, en de oude verantwoordingen zijn meegeleverd. De toelichting bij P.V.4 geeft geen aanleiding om van goedkeuring af te wijken voor LiB. De gegevens voor de kalibratiesteekproef voor de nieuwe items is ook aangeleverd.	Ja
P.V.5	Als de normeringssteekproef afwijkt van de kalibratiesteekproef, zijn de normgroepen representatief?	Net als bij P.V.4 grijpt het beoordelingsteam terug naar de eerder goedgekeurde verantwoordingen van LVS 3.0 die de basis zijn van de normering van LiB. Bij de beschrijving van de steekproef is gerefereerd naar alle in de toelichting genoemde achtergrondvariabelen en is er rekening gehouden met de representativiteit. In deze verantwoordingen wordt ook gesproken over een aselechte trekking. Om deze normering te kunnen gebruiken, zijn de nieuwe items op dezelfde schaal gebracht als de oude opgaven. Zodoende is de normering van de nieuwe toetsen gebaseerd op de normering van de oude toetsen. De modelfit van de oude en nieuwe items samen wordt gegeven op pagina 20 en verder van de "update normering"-documentatie. De modelfit is in orde waardoor de normering valide kan worden gebruikt.	Ja
P.V.6	Zijn de normen correct bepaald?	De normering is gebaseerd op de oude items, gegeven dat de oude en nieuwe items zijn geëquivalereerd zijn de normen correct bepaald.	Ja

3.3.3 Betrouwbaarheid

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
P.VI.1	Zijn of worden de betrouwbaarheidsgegevens van de metingen correct berekend?	In een apart Excel-bestand deelt de aanbieder Cronbach's alfa voor de verschillende toetsen. Het is onduidelijk of deze op de oude, de nieuwe, of beide groepen items zijn gebaseerd. Wel lijkt de betrouwbaarheid van de verschillende toetsen voldoende (waardes rond de 0.9). Dus de globale betrouwbaarheid is in orde. De lokale betrouwbaarheid wordt weergegeven op pagina 24 en verder van de "update normering"-documentatie. Deze betrouwbaarheid is ook voldoende.	Ja
P.VI.2	Zijn de betrouwbaarheidsgegevens voldoende gezien de conclusies en eventuele beslissingen die met het instrument genomen worden?	De betrouwbaarheden die gerapporteerd worden moeten ten minste 0.7 zijn. Voor alle toetsen (papier en digitaal) is dit het geval.	Ja
P.VI.3	Is er een indicatie gegeven van het percentage misclassificaties van de verschillende categorieën van het LVS-instrument van het type (III) of (IV)?	De misclassificaties (pagina 24 en verder van de "update normering"-documentatie) laat een enkele waarde zien die iets groter is dan 20%, maar de meeste waarden zijn acceptabel (kleiner dan 20%). De misclassificaties zijn niet voor alle toetsen gegeven, maar op basis van de gegeven informatie is dit onderdeel voldoende.	Ja

3.3.4 Constructvaliditeit

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
P.VII.1	Is aangetoond dat er sprake is van unidimensionaliteit?	De unidimensionaliteitsresultaten (pagina 24 en verder van de "update normering"-documentatie) op basis van de S-toets en de R1c toets zijn voldoende.	Ja
P.VII.2	Is aangetoond dat de itemkwaliteit op orde is?	Het Excel-bestand met itemparameters en item-rest correlaties laat zien dat de itemkwaliteit goed is.	Ja
P.VII.3	Is er onderzoek uitgevoerd naar de convergente en divergente validiteit?	De nieuwe items zijn gelinkt aan de oude items. De oude items zijn onderzocht op convergente validiteit. Daarmee is dit onderdeel in orde. De toelichting zoals gegeven in het beoordelingskader geeft geen aanleiding dit te herzien.	Ja

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
P.VII.4	Is aangetoond dat er geen sprake is van item bias?	De nieuwe items zijn gelinkt aan de oude items. De oude items zijn onderzocht op item bias. De onderzochte bias is beperkt, maar (net) voldoende. Gezien de AVG-vereisten is DIF op geslacht niet meer noodzakelijk geacht voor een positief oordeel.	Ja
P.VII.5	Is onderzoek uitgevoerd naar de prestaties van relevante subgroepen?	De nieuwe items zijn gelinkt aan de oude items. Voor de oude items is onderzoek gericht naar relevante subgroepen. Daarmee is dit onderdeel in orde (los van de item bias vraag van P.VII.4: het zou kunnen dat enkele nieuwe items bias hebben t.o.v. een bepaalde subgroep).	Ja

3.3.5 Volgaspect

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
P.VIII.1	Is er een voldoende empirische onderbouwing van de schaal waarop de groei van een leerling wordt uitgedrukt? Wordt groei op een adequate manier gemeten?	De schalen van de oude items waarop bij LVS 3.0 groei is weergegeven, wordt ook bij LiB gebruikt. Deze is in het verleden adequaat en goed onderbouwd. Omdat de nieuwe items succesvol op deze schaal kunnen worden geprojecteerd, is de empirische onderbouwing voor de nieuwe items in voldoende.	Ja
P.VIII.2	Wordt de betrouwbaarheid van de groei op die schaal adequaat weergegeven?	Hier wordt impliciet aandacht aan gegeven. Doordat de dimensionaliteit van de doorlopende schaal duidelijk is aangegeven en de betrouwbaarheden gerapporteerd zijn, is de betrouwbaarheid van de verschilscore/groeiscores gekend. Het is daarom vast te stellen dat de groei voldoende betrouwbaar wordt gemeten.	Ja
P.VIII.3	Worden er gegevens verstrekt over hoe groei geïnterpreteerd dient te worden?	Aanvankelijk ontbrak deze informatie. Het interactief leerlingrapport geeft een uitleg over hoe de groei geïnterpreteerd dient te worden, maar door het ontbreken van gegevens over de uitgevoerde onderzoeken was niet te verifiëren of de geschreven toelichting consistent is met de uitgevoerde onderzoeken. In de notitie Update normering (prg 3.2) wordt de toelichting wel gegeven. Na extra overleg	Ja

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
		zijn de psychometrisch beoordelaar en de psychometrisch editors van mening dat de uitleg voldoende is.	

4. Organisatorische aspecten

4.1 Afname

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
B.I.1	Heeft de aanbieder de functies en verantwoordelijkheden van de functionarissen die betrokken zijn bij de inhoud en de beveiliging van het LVS-instrument volledig en juist beschreven?	De aanbieder is ISO 27001 gecertificeerd. De kwaliteitseisen behorende bij de organisatorische aspecten zijn hierdoor niet van toepassing.	n.v.t.
B.I.2	Hebben de functionarissen van de aanbieder die betrokken zijn bij de inhoud en de beveiliging van het LVS-instrument aantoonbaar een geheimhoudingsverklaring ondertekend?	De aanbieder is ISO 27001 gecertificeerd. De kwaliteitseisen behorende bij de organisatorische aspecten zijn hierdoor niet van toepassing.	n.v.t.
B.I.3	Waarborgt de aanbieder op gedegen en complete wijze de privacy van de leerkracht, (jonge) leerling en ouder conform de Algemene Verordening Gegevensbescherming)?	De aanbieder is ISO 27001 gecertificeerd. De kwaliteitseisen behorende bij de organisatorische aspecten zijn hierdoor niet van toepassing.	n.v.t.
B.I.4	Hanteert de aanbieder op gedegen en complete wijze incidentmanagement inclusief een protocol datalekken, zoals voorgeschreven door de Autoriteit Persoonsgegevens?	De aanbieder is ISO 27001 gecertificeerd. De kwaliteitseisen behorende bij de organisatorische aspecten zijn hierdoor niet van toepassing.	n.v.t.

Code	Vragen	Toelichting	Antwoord
B.I.5	Bevat de handleiding voor de schoolleider en leerkracht op gedegen en complete wijze informatie over de wijze waarop het instrument en de ermee verzamelde informatie op een veilige wijze gebruikt en opgeslagen dient te worden?	De aanbieder is ISO 27001 gecertificeerd. De kwaliteitseisen behorende bij de organisatorische aspecten zijn hierdoor niet van toepassing.	n.v.t.
B.I.6	Controleert de aanbieder regelmatig het internet en andere media op het bekend raken van (delen) van de inhoud van het LVS-instrument of andere niet-openbare informatie over het LVS-instrument?	De aanbieder is ISO 27001 gecertificeerd. De kwaliteitseisen behorende bij de organisatorische aspecten zijn hierdoor niet van toepassing.	n.v.t.

Bureau van het CvTE

Muntstraat 7
3512 ET Utrecht
Postbus 315
3500 AH Utrecht
Nederland
www.cvte.nl
info@cvte.nl

Datum

24 augustus 2023

Onze referentie

23.00932

Advies LVS Leerling in Beeld 6-8

Omschrijving	Een onderzoek van de Adviescommissie toetsen po naar De zorgvuldigheid waarmee het advies van Stichting Cito tot stand is gekomen inzake de aanvraag tot tussentijds checken van het leerlingvolgsysteem Leerling in beeld groep 6 t/m 8 van Cito BV.
Bijlage	advies Stichting Cito

1 AANVRAAG

Op 20 maart 2023 heeft het College voor toetsen en examens (CvTE) een aanvraag voor het tussentijds checken van het leerlingvolgsysteem Leerling in beeld groep 6 t/m 8 van Cito BV ontvangen. Op 21 maart 2023 heeft het CvTE de aanvraag in behandeling genomen.

2 BEOORDELING

Bij de beoordeling van het leerlingvolgsysteem beoordeelt het CvTE of de toets voldoet aan de wettelijke vereisten, zoals omschreven in de Regeling beoordelingskader voor de toetsen behorende tot leerling- en onderwijsvolgsystemen po. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen de onderwijskundige en organisatorische aspecten, en de psychometrische aspecten van de toets. Het CvTE maakt voor het tussentijds checken van een leerlingvolgsysteem gebruik van de adviseurs van Stichting Cito. Stichting Cito past voor zijn advies de Regeling beoordelingskader voor de toetsen behorende tot leerling- en onderwijsvolgsystemen toe. De Adviescommissie toetsen po heeft dit oordeel bij de behandeling van de aanvraag meegewogen.

2.1 ONDERWIJSKUNDIGE ASPECTEN

Het advies van Stichting Cito is voor dit onderdeel zorgvuldig tot stand gekomen en de Adviescommissie toetsen po neemt het advies op dit punt over.

2.2 ORGANISATORISCHE ASPECTEN

Het advies van Stichting Cito is voor dit onderdeel zorgvuldig tot stand gekomen en de Adviescommissie toetsen po neemt het advies op dit punt over.

2.3 PSYCHOMETRISCHE ASPECTEN

Het advies van Stichting Cito is voor dit onderdeel zorgvuldig tot stand gekomen en de Adviescommissie toetsen po neemt het advies op dit punt over.

3 OORDEEL

Alles overwegende komt de Adviescommissie toetsen po tot de conclusie dat het advies van Stichting Cito zorgvuldig tot stand is gekomen. De Adviescommissie toetsen po adviseert het College voor toetsen en examens het advies over te nemen.

Namens de Adviescommissie toetsen po,

de voorzitter